



# Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (seitsemäs jaosto)

29 päivänä syyskuuta 2022\*

Ennakkoratkaisupyyntö – Siirtotyöläisten sosiaaliturva – Asetus (EY) N:o 883/2004 – Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittaminen – Perhe-etuudet – Taannehtiva maksaminen – Edunsaajan muuttaminen toiseen jäsenvaltioon – 81 artikla – Hakemuksen käsite – 76 artiklan 4 kohta – Vastavuoroinen tiedotus- ja yhteistyövelvollisuus – Noudattamatta jättäminen – 12 kuukauden vanhentumisaika – Tehokkuusperiaate

Asiassa C-3/21,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka High Court (ylempi piirituomioistuin, Irlanti) on esittänyt 30.11.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 4.1.2021, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

**FS**

vastaan

**The Chief Appeals Officer,**

**The Social Welfare Appeals Office,**

**The Minister for Employment Affairs ja**

**The Minister for Social Protection,**

UNIONIN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Passer sekä tuomarit F. Biltgen (esittelevä tuomari) ja N. Wahl,

julkisasiamies: P. Pikamäe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– FS, edustajinaan S. Kirwan, solicitor, A. McMahon, BL, ja D. Shortall, SC,

\* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

- The Chief Appeals Officer, The Social Welfare Appeals Office, The Minister for Employment Affairs ja The Minister for Social Protection, asiamiehinään M. Browne, A. Joyce ja J. Quaney, avustajinaan K. Binchy, barrister, ja C. Donnelly, SC,
  - Tšekin hallitus, asiamiehinään J. Pavliš, M. Smolek ja J. Vlácil,
  - Euroopan komissio, asiamiehinään B.-R. Killmann ja D. Martin,
- päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,
- on antanut seuraavan

### tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 (EUVL 2004, L 166, s. 1) 76 artiklan 4 kohdan ja 81 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä pääasian valittaja FS ja toisaalta Chief Appeals Officer (sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakuviraston johtaja, Irlanti), Social Welfare Appeals Office (sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakuvirasto, Irlanti), Minister for Employment Affairs (työasiainministeri) ja Minister for Social Protection (sosiaaliturvaministeri) ja jossa on kyse FS:n tekemän lapsilisän taannehtivaa maksamista koskevan hakemuksen hylkäämisestä.

### Asiaa koskevat oikeussäännöt

#### *Unionin oikeus*

- 3 Asetuksen N:o 883/2004 76 artiklan 4 ja 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

”4. Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvilla laitoksilla ja henkilöillä on vastavuoroinen tiedotus- ja yhteistyövelvoite, jonka tarkoituksena on varmistaa asetuksen moitteeton soveltaminen.

Laitosten on hyvän hallintotavan periaatteen mukaisesti vastattava kaikkiin kyselyihin kohtuullisessa ajassa ja niiden on ilmoitettava asianomaisille henkilöille kaikki tiedot, jotka ovat tarpeen heidän tämän asetuksen mukaisten oikeuksiensa käyttämiseksi.

Asianomaisten henkilöiden on ilmoitettava mahdollisimman pian toimivaltaisen jäsenvaltion ja asuinjäsenvaltion laitokselle kaikista henkilökohtaisessa tai perheensä tilanteessa tapahtuneista muutoksista, joilla on vaikutuksia heidän oikeuksiinsa etuuksiin tämän asetuksen perusteella.

5. Jos 4 kohdan kolmannessa alakohdassa säädettyä ilmoittamisvelvoitetta ei noudateta, siitä voi aiheutua oikeasuhteisia toimenpiteitä kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Toimenpiteiden on kuitenkin oltava vastaavia kuin ne, joita sovelletaan sisäiseen oikeusjärjestykseen kuuluvissa samanlaisissa tilanteissa, eivätkä ne saa käytännössä tehdä mahdottomaksi tai liian vaikeaksi tällä asetuksella asianomaisille henkilöille annettujen oikeuksien käyttämistä.”

- 4 Kyseisen asetuksen 81 artiklassa, jonka otsikko on ”Hakemukset, ilmoitukset tai valitukset”, säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti tietyssä ajassa tämän jäsenvaltion viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle toimitettavat hakemukset, ilmoitukset tai valitukset katsotaan jätetyksi määräajan kuluessa, jos ne on toimitettu samassa ajassa toisen jäsenvaltion vastaavalle viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle. Tällaisessa tapauksessa viranomainen, laitos tai tuomioistuin, joka vastaanottaa hakemuksen, ilmoituksen tai valituksen, toimittaa sen viipymättä ensiksi mainitun jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle joko suoraan tai kyseisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kautta. Päivämäärä, jona tällaiset hakemukset, ilmoitukset tai valitukset on toimitettu toisen jäsenvaltion viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle, katsotaan päivämääräksi, jona ne on toimitettu toimivaltaiselle viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle.”

### ***Irlannin oikeus***

- 5 Sosiaaliturvasta 27.11.2005 annetun vuoden 2005 konsolidoidun lain (Social Welfare Consolidation Act 2005), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiaan (jäljempänä vuoden 2005 laki), 220 §:ssä säädetään, että henkilöllä, jonka kanssa huollettava lapsi normaalisti asuu, on oikeus lapsilisään tästä lapsesta ja hänestä käytetään ilmaisua ”vaatimukset täyttävä henkilö”.
- 6 Kyseisen lain 241 §:n 1 momentissa säädetään, että oikeus etuuteen edellyttää sitä, että kyseistä etuutta haetaan säädetyllä tavalla.
- 7 Sosiaaliturva-alan hakemuksia, maksuja ja valvontaa koskevista konsolidoiduista säännöksistä annetun vuoden 2007 asetuksen (S. I. nro 142, 2007) – Määräaika hakemuksen tekemiselle (Social Welfare (Consolidated Claims, Payment and Control) Regulations 2007 (S. I. N° 142 of 2007) – Prescribed time for making claim), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiaan, 182 §:n k kohdan mukaan vanhentumisaika on lapsilisähakemusten osalta 12 kuukautta siitä päivästä, jona asianomainen henkilö täyttää 220 §:ssä vahvistetut lapsilisän saamisen edellytykset ja hänestä tulee vaatimukset täyttävä henkilö.
- 8 Vuoden 2005 lain 241 §:n 4 momentissa täsmennetään pääosin, että henkilö, joka ei hae lapsilisää asetetussa määräajassa, ei voi saada sitä taannehtivasti hakemuksen tekemistä aikaisempien päivien osalta, ellei hakemuksen ratkaiseva virkailija tai valitusta käsittelevä virkailija ole vakuuttunut siitä, että hakemuksen tekemisen viivästymiseen on perusteltu syy. Viimeksi mainitussa tapauksessa lapsilisää maksetaan sitä kuukautta, jonka kuluessa hakijasta on tullut kyseisen lain 220 §:ssä tarkoitettu vaatimukset täyttävä henkilö, seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä alkaen.
- 9 Mainitun lain 301 §:ssä säädetään muun muassa, että hakemuksen ratkaiseva virkailija voi milloin tahansa korjata toisen toimivaltaisen virkailijan päätöksen, jos olosuhteet ovat muuttuneet merkityksellisesti kyseisen päätöksen tekemisen jälkeen.

### **Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset**

- 10 Pääasian valittaja, joka on Romanian kansalainen, avioitui Romaniassa vuonna 2012 ja synnytti siellä lapsen vuoden 2015 joulukuussa.

- 11 Hän teki hakemuksen saadakseen kyseisessä jäsenvaltiossa lapsilisää, joka myönnettiin hänelle vuoden 2015 joulukuusta tai vuoden 2016 tammikuusta alkaen.
- 12 Pääasian valittajan puoliso muutti vuoden 2016 lokakuussa Irlantiin työskennelläkseen siellä terveydenhuollossa. Hän ei tehnyt kyseisessä jäsenvaltiossa lapsilisähakemusta. Kun pääasian valittaja muutti puolisonsa luokse Irlantiin heidän yhteisen lapsensa kanssa vuoden 2016 lopussa, hän ei vielääkään hakenut lapsilisää kyseisessä jäsenvaltiossa vaan hän sai edelleen romanialaista lapsilisää.
- 13 Pääasian valittaja teki 10.1.2018 Irlannin toimivaltaisille viranomaisille hakemuksen irlantilaisen lapsilisän saamiseksi.
- 14 Irlannin sosiaalilainsäädännön mukaan tämä hakemus katsottiin jätetyksi myöhässä, koska se oli tehty yli 12 kuukautta sen jälkeen, kun pääasian valittaja tai hänen puolisonsa olivat asettuneet asumaan Irlantiin. Kyseisen lainsäädännön mukaan tällainen hakemus voi johtaa lapsilisän taannehtivaan maksamiseen vain, jos hakija esittää syyt, joiden vuoksi hänen hakemuksensa jättäminen myöhässä on ollut perusteltua. Vakiintuneen käytännön mukaan tällainen syy ei kuitenkaan ole se, ettei hakija tunne oikeutta hakea lapsilisää.
- 15 Koska pääasian valittaja ei ollut nyt käsiteltävässä asiassa esittänyt mitään perusteltua syytä, Irlannin toimivaltaiset viranomaiset katsoivat, ettei hän ollut hakenut nimenomaisesti lapsilisän taannehtivaa maksamista ja ettei lapsilisää ollut näin ollen maksettava hänelle taannehtivasti.
- 16 Kyseiset viranomaiset hyväksyivät pääasian valittajan niille toimittaman lapsilisähakemuksen vuoden 2018 helmikuussa, ja romanialaista lapsilisää lakattiin maksamasta suunnilleen samana ajankohtana.
- 17 Pääasian valittaja pyysi 13.8.2018, että mainittujen viranomaisten päätöstä tarkastellaan uudelleen vuoden 2005 lain 301 §:n nojalla, ja väitti, että lapsilisän taannehtivaa maksamista olisi pitänyt harkita hänen tapauksessaan. Tämä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö hylättiin 22.8.2018.
- 18 Pääasian valittajan 29.8.2018 sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakuvirastolle tekemä oikaisuvaatimus hylättiin 12.2.2019, minkä jälkeen hän valitti 10.5.2019 kyseisestä hylkäävästä päätöksestä ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen.
- 19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin selostaa aluksi pääasian valittajan omaksumaa lähestymistapaa – sitä kuitenkaan hyväksymättä –, jonka mukaan se, että pääasian valittaja on saanut romanialaista lapsilisää, merkitsee asetuksen N:o 883/2004 81 artiklassa tarkoitettua hakemusta, koska aktiivinen hakemus Romaniassa olisi kyseisen 81 artiklan nojalla pitänyt katsoa irlantilaiseksi lapsilisähakemukseksi siitä hetkestä lukien, jolloin Irlannista tuli toimivaltainen jäsenvaltio.
- 20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii tämän jälkeen, voidaanko asetuksen N:o 883/2004 76 artiklaa soveltaa sen käsiteltäväksi saatettuun asiaan, koska pääasian valittaja väittää, että kyseisessä artiklassa säädetyn velvollisuuden noudattamatta jättäminen ei johda siihen, ettei saman asetuksen 81 artiklan säännöksiä voida soveltaa. Velvollisuus käsitellä hakemus ei riipu tästä velvollisuudesta, koska unionin tuomioistuin on katsonut, ettei tietojen ilmoittamatta jättäminen johda välttämättä sosiaaliturvan jatkuvuuden vaarantumiseen.

- 21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo lopuksi, että koska pääasian valittaja ei ole noudattanut velvollisuuttaan ilmoittaa hänen tilanteessaan tapahtuneista merkityksellisistä muutoksista, on sovellettava kansallisen oikeuden mukaisia oikeasuhteisia toimenpiteitä, joilla ei käytännössä tehdä mahdottomaksi tai liian vaikeaksi kyseisellä asetuksella asianomaisille henkilöille annettujen oikeuksien käyttämistä.
- 22 Näissä olosuhteissa High Court (ylempi piirituomioistuin, Irlanti) päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Kuuluuko asetuksen N:o 883/2004 81 artiklassa sisältyvään hakemuksen käsitteeseen jatkuva tilanne, jossa henkilö saa määräajoin suoritettavaa etuutta ensimmäisestä jäsenvaltiosta (kun toisen jäsenvaltion olisi oikeasti maksettava kyseinen etuus), joka kerta, kun tällainen etuus maksetaan, senkin jälkeen, kun alkuperäinen hakemus on jätetty ja ensimmäinen jäsenvaltio on tehnyt alkuperäisen päätöksen etuuden myöntämisestä?
- 2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko olosuhteissa, joissa sosiaaliturvaetuutta koskeva hakemus tehdään virheellisesti kotijäsenvaltiolle kun se olisi pitänyt tehdä toiselle jäsenvaltiolle, asetuksen N:o 883/2004 81 artiklan mukaista toisen jäsenvaltion velvollisuutta (etenkin velvollisuutta katsoa, että kotijäsenvaltiolle toimitettu hakemus on jätetty määräajan kuluessa toisessa jäsenvaltiossa) tulkittava siten, että se on täysin riippumaton hakijan velvollisuudesta ilmoittaa oikeat tiedot asuinpaikastaan asetuksen N:o 883/2004 76 artiklan 4 kohdan mukaisesti, jolloin toisen jäsenvaltion on hyväksyttävä, että kotijäsenvaltiolle virheellisesti tehty hakemus on jätetty määräajan kuluessa mainitun 81 artiklan nojalla, vaikka hakija ei ole ilmoittanut oikeita tietoja asuinpaikastaan [kyseisen asetuksen] 76 artiklan 4 kohdan mukaisesti määräajassa, josta toisen jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään hakemuksen jättämiselle?
- 3) Seuraako unionin oikeuden yleisestä tehokkuusperiaatteesta, että oikeus unionin oikeudessa vahvistettuihin oikeuksiin on tehoton pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa (etenkin olosuhteissa, joissa vapaata liikkuvuutta koskevia oikeuksiaan käyttävä [Euroopan] unionin kansalainen ei noudata 76 artiklan 4 kohdan mukaista velvollisuuttaan ilmoittaa kotijäsenvaltion sosiaaliturvaviranomaisille asuinmaansa vaihtumisesta) jäsenvaltion, jossa vapaata liikkuvuutta koskevaa oikeutta käytetään, kansalliseen lainsäädäntöön sisältyvän sellaisen vaatimuksen seurauksena, jonka mukaan se, että lapsilisähakemuksella voidaan katsoa olevan taannehtiva vaikutus, edellyttää, että unionin kansalainen hakee lapsilisää toisessa jäsenvaltiossa sen kansallisessa lainsäädännössä säädettyssä 12 kuukauden määräajassa?”

## **Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu**

### *Ensimmäinen kysymys*

- 23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 883/2004 81 artiklaa tulkittava siten, että kyseisessä artiklassa tarkoitettu hakemuksen käsite koskee yksinomaan alkuperäistä hakemusta, jonka henkilö, joka on myöhemmin käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, on toimittanut jonkin jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, vai koskeeko se myös ”jatkuva” hakemusta, josta on kyse silloin, kun kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset suorittavat määräajoin etuuden, joka toisen jäsenvaltion on normaalisti maksettava tämän suorittamisen ajankohtana.

- 24 Unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkittamisessa on unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä säännöstöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on, ja myös kyseisen säännöksen tai määräyksen syntyhistoriasta voi ilmetä sen tulkinnan kannalta merkityksellisiä seikkoja (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2019, Inspecteur van de Belastingdienst, C-631/17, EU:C:2019:381, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 25 Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuin on jo todennut siirtotyöläisten sosiaaliturvasta annetun asetuksen N:o 3 täytäntöön panemisesta ja sen säännösten täydentämisestä 3.12.1958 annetun neuvoston asetuksen N:o 4 (EYVL 1958, 30, s. 597) 83 artiklasta, jonka sisältö vastaa olennaisilta osin asetuksen N:o 883/2004 81 artiklan sisältöä, että kyseisen 83 artiklan sanamuodosta ilmenee, että se koskee siirtotyöläisten tekemien hakemusten jättämistä (ks. vastaavasti tuomio 10.6.1982, Camera, 92/81, EU:C:1982:219, 7 kohta).
- 26 Asetuksen N:o 883/2004 81 artiklan tavoitteena on näet helpottaa siirtotyöläisten liikkumista yksinkertaistamalla hallinnollisesti heidän toimenpiteitään eri jäsenvaltioissa vallitsevien hallinnollisten menettelyjen monitahoisuuden vuoksi ja välttää se, että asianomaisilta henkilöiltä voitaisiin pelkkien muodollisten syiden vuoksi evätä heidän oikeutensa. Tämän artiklan nojalla hakemuksen jättämisellä muun kuin sen jäsenvaltiolle viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle, jota on pyydetty myöntämään etuus, on samat vaikutukset kuin siinä tapauksessa, että tämä hakemus olisi tehty suoraan viimeksi mainitun jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle (ks. vastaavasti asetuksen N:o 4 83 artiklan osalta tuomio 10.6.1982, Camera, 92/81, EU:C:1982:219, 7 kohta ja sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 (EYVL 1971, L 149, s. 2) 86 artiklan osalta tuomio 27.5.1982, Aubin, 227/81, EU:C:1982:209, 23 kohta).
- 27 Tästä seuraa, että asetuksen N:o 883/2004 81 artiklaa on sovellettava silloin, kun siirtotyöläinen tekee hakemuksen perhevustusten saamiseksi sellaisen jäsenvaltion viranomaisille, joka ei ole toimivaltainen käsittelemään tätä hakemusta kyseisessä asetuksessa säädettyjen lainvalintasääntöjen nojalla.
- 28 Kun hakemus perhevustusten saamiseksi toimitetaan jäsenvaltion viranomaisille yksinomaan kyseisen jäsenvaltion kansallisen oikeuden nojalla ja kun edunsaajan tilanne rajoittuu kyseisen jäsenvaltion sisälle, tämä hakemus ei sitä vastoin kuulu asetuksen N:o 883/2004 soveltamisalaan eikä sitä näin ollen voida pitää kyseisen asetuksen 81 artiklassa tarkoitettuna hakemuksena.
- 29 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että ajankohtana, jolloin alkuperäinen lapsilisähakemus toimitettiin Romaniassa, pääasian valittajan perhekohtaisessa tilanteessa ei ollut mitään ulkomaista liityntää ja ainoastaan Romanian viranomaiset olivat toimivaltaisia käsittelemään tämän hakemuksen.
- 30 Pääasian valittaja on kuulunut asetuksen N:o 883/2004 henkilölliseen soveltamisalaan vasta siitä alkaen, kun hän siirsi kotipaikkansa Irlantiin, ja kyseisessä asetuksessa säädettyjä lainvalintasääntöjä on siis alettu soveltaa häneen.
- 31 Ei kuitenkaan voida hyväksyä sitä, että jos asianomainen henkilö ei ole ryhtynyt mihinkään hallinnollisiin toimenpiteisiin, se, että hän saa edelleen määräajoin suoritettavaa etuutta jonkin jäsenvaltion viranomaisilta, voitaisiin rinnastaa asetuksen N:o 883/2004 81 artiklassa tarkoitettuun hakemukseen.

- 32 Tällainen tulkinta ei näet olisi yhdenmukainen asetuksen N:o 883/2004 81 artiklan tavoitteen kanssa, jona on nimenomaan – kuten tämän tuomion 26 kohdasta ilmenee – asianomaisten henkilöiden hallinnollisten toimenpiteiden yksinkertaistaminen eri jäsenvaltioissa vallitsevien menettelyjen monitahoisuuden vuoksi.
- 33 Tältä osin on huomautettava, että asetuksen N:o 883/2004 81 artiklalla käyttöön otettu hakemusten, ilmoitusten tai valitusten edelleen toimittamista koskeva järjestelmä, jonka nojalla sen jäsenvaltion viranomaiset, joka ei ole toimivaltainen kyseisessä asetuksessa säädettyjen lainvalintasääntöjen nojalla, toimittavat niiden käsiteltäväksi saatetut hakemukset, ilmoitukset tai valitukset viipymättä edelleen toimivaltaisen jäsenvaltion viranomaisille, edellyttää, että laitokset ja asianomaiset henkilöt noudattavat niille kuuluvaa vastavuoroista tiedotus- ja yhteistyövelvollisuutta.
- 34 Erityisesti asetuksen N:o 883/2004 76 artiklan 4 kohdasta ilmenee, että vaikka viranomaisten on vastattava kaikkiin kyselyihin kohtuullisessa ajassa ja niiden on ilmoitettava asianomaisille henkilöille kaikki tiedot, jotka ovat tarpeen heidän kyseisen asetuksen mukaisten oikeuksiensa käyttämiseksi, näiden henkilöiden on puolestaan ilmoitettava mahdollisimman pian toimivaltaisen jäsenvaltion ja asuinjäsenvaltion laitokselle kaikista henkilökohtaisessa tai perheensä tilanteessa tapahtuneista muutoksista, joilla on vaikutuksia heidän oikeuksiinsa etuuksiin mainitun asetuksen perusteella.
- 35 Hakemuksen käsitteen sellainen tulkinta, jossa jätettäisiin huomiotta kaikki asianomaisen henkilön hallinnolliset toimenpiteet, johtaisi lisäksi siihen, että hakemuksen vastaanottaneiden viranomaisten olisi mahdotonta noudattaa sekä asetuksen N:o 883/2004 76 artiklasta että sen 81 artiklasta johtuvia velvollisuuksiaan, koska ne eivät voisi määrittää ajankohtaa, jolloin asianomaiset tiedot, hakemukset, ilmoitukset tai valitukset on toimitettava edelleen, eivätkä viranomaisia, joille ne on toimitettava.
- 36 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 883/2004 81 artiklaa on tulkittava siten, että kyseisessä artiklassa tarkoitettu hakemuksen käsite koskee yksinomaan hakemusta, jonka henkilö, joka on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, on toimittanut sellaisen jäsenvaltion viranomaisille, joka ei ole toimivaltainen kyseisessä asetuksessa säädettyjen lainvalintasääntöjen nojalla. Tämän käsitteen piiriin ei siis kuulu sellaisen henkilön, joka ei ole vielä käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, jonkin jäsenvaltion lainsäädännön nojalla toimittama alkuperäinen hakemus eikä se, että kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset suorittavat määräajoin etuuden, joka toisen jäsenvaltion on normaalisti maksettava tämän suorittamisen ajankohtana.

### ***Toinen kysymys***

- 37 Ensimmäiseen kysymykseen esitetyn vastauksen perusteella toiseen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

### ***Kolmas kysymys***

- 38 Kolmannella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko unionin oikeus ja erityisesti tehokkuusperiaate esteenä sellaisen kansallisen säännösten soveltamiselle, jonka mukaan lapsilisähakemuksen taannehtivaan vaikutukseen sovelletaan 12 kuukauden vanhentumisaikaa.

- 39 Tältä osin on muistutettava, että unionin oikeudella ei puututa toimivaltaan, joka jäsenvaltioilla on sosiaaliturvajärjestelmiensä järjestämiseksi, ja että sosiaaliturvaetuuksien myöntämisedellytykset, määrä ja myöntämisen kesto sekä määrääjat, joita sovelletaan hakemuksiin näiden etuuksien saamiseksi, on määritettävä kunkin jäsenvaltion lainsäädännössä (ks. vastaavasti tuomio 18.11.2010, Xhymshiti, C-247/09, EU:C:2010:698, 43 kohta). Näiden edellytysten on kuitenkin oltava unionin oikeuden mukaisia, eivätkä ne voi johtaa siihen, että jonkin kansallisen lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle suljetaan henkilöt, joihin kyseistä kansallista lainsäädäntöä voidaan soveltaa asetuksen N:o 883/2004 nojalla (ks. vastaavasti tuomio 4.6.2015, Fischer-Lintjens, C-543/13, EU:C:2015:359, 49 kohta).
- 40 Nyt käsiteltävässä asiassa on huomautettava, että Irlannin lainsäädännössä säädetty vanhentumisaika ei johda siihen, etteivät asianomaiset henkilöt voi saada lapsilisää, vaan sillä ainoastaan lyhennetään heidän oikeuttaan saada sitä taannehtivasti silloin, kun he eivät tee lapsilisähakemusta 12 kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona lapsilisän saamisen edellytykset täyttyvät.
- 41 Ei siis voida pitää mahdollisena, että jos pääasian valittaja olisi ilmoittanut Romanian viranomaisille tai Irlannin viranomaisille kotipaikkansa vaihtumisesta mahdollisimman pian, irlantilainen lapsilisa olisi voitu maksaa hänelle taannehtivasti.
- 42 Kuten tämän tuomion 34 kohdasta ilmenee, asetuksen N:o 883/2004 76 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan mukaan näet jokaisen sosiaalietuuden saajan on ilmoitettava mahdollisimman pian toimivaltaisen jäsenvaltion ja asuinjäsenvaltion laitokselle kaikista henkilökohtaisessa tai perheensä tilanteesta tapahtuneista muutoksista, joilla voi olla vaikutuksia hänen oikeuksiinsa etuuksiin kyseisen asetuksen perusteella.
- 43 Unionin tuomioistuin on tältä osin jo todennut, että kyseisessä säännöksessä säädetyn tiedotusvelvollisuuden laiminlyönti voi kyseisen asetuksen 76 artiklan 5 kohdan mukaan johtaa ainoastaan sellaisiin kansallisen lainsäädännön mukaisesti sovellettaviin oikeasuhteisiin toimenpiteisiin, joiden yhtäältä on vastattava toimenpiteitä, joita sovelletaan samankaltaisissa, kansallisen oikeusjärjestyksen alaan kuuluvissa tilanteissa (vastaavuusperiaate), ja jotka toisaalta eivät saa tehdä käytännössä mahdolliseksi tai suhteettoman vaikeaksi mainitulla asetuksella asianomaisille henkilöille annettujen oikeuksien käyttämistä (tehokkuusperiaate) (ks. vastaavasti tuomio 4.6.2015, Fischer-Lintjens, C-543/13, EU:C:2015:359, 57 kohta).
- 44 Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, on niin, että koska pääasian valittaja ei ole vedonnut vastaavuusperiaatteen loukkaamiseen, unionin tuomioistuimen ei tarvitse arvioida vastaavuusperiaatetta nyt käsiteltävässä asiassa.
- 45 Tehokkuusperiaatteesta on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kohtuullisten preklusiivisten määräaikojen asettaminen täyttää lähtökohtaisesti tehokkuusvaatimuksen, koska tällaisten määräaikojen asettamisessa on kyse oikeusvarmuuden perusperiaatteen soveltamisesta, ja kyseisellä periaatteella suojataan sekä asianomaista henkilöä että kyseessä olevaa hallintoa. Tällaiset määrääjat eivät näet ole sellaisia, että unionin oikeusjärjestyksessä vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (ks. vastaavasti tuomio 15.4.2010, Barth, C-542/08, EU:C:2010:193, 28 kohta, ja tuomio 8.7.2010, Bulicke, C-246/09, EU:C:2010:418, 36 kohta).



- 46 Unionin tuomioistuin on lisäksi todennut, ettei kansallinen säännös, jolla perheavustuksia koskevien hakemusten taannehtiva vaikutus rajoitetaan kuuteen kuukauteen, ole sellainen, että unionin oikeusjärjestyksessä siirtotyöläisille vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on mahdotonta (ks. vastaavasti tuomio 23.11.1995, Alonso-Pérez, C-394/93, EU:C:1995:400, 30 ja 32 kohta), samalla tavoin kuin se on katsonut, että kolmen vuoden kansallisen preklusiivisen määräajan asettaminen on kohtuullista (ks. vastaavasti tuomio 15.4.2010, Barth, C-542/08, EU:C:2010:193, 28 kohta).
- 47 Tästä seuraa, että 12 kuukauden vanhentumisaika ei sinänsä ole sellainen, että asetuksessa N:o 883/2004 vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa.
- 48 Edellä esitetyn perusteella kolmanteen kysymykseen on vastattava, että unionin oikeus ja erityisesti tehokkuusperiaate eivät ole esteenä sellaisen kansallisen säännösten soveltamiselle, jossa lapsilisähakemuksen taannehtivalle vaikutukselle asetetaan 12 kuukauden vanhentumisaika, koska tämä määräaika ei ole sellainen, että asetuksessa N:o 883/2004 vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on asianomaisille siirtotyöläisille käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa.

### **Oikeudenkäyntikulut**

- 49 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (seitsemäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

**1) Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 81 artiklaa**

**on tulkittava siten, että**

**kyseisessä artiklassa tarkoitettu hakemuksen käsite koskee yksinomaan hakemusta, jonka henkilö, joka on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, on toimittanut sellaisen jäsenvaltion viranomaisille, joka ei ole toimivaltainen kyseisessä asetuksessa säädettyjen lainvalintasääntöjen nojalla. Tämän käsitteen piiriin ei siis kuulu sellaisen henkilön, joka ei ole vielä käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, jonkin jäsenvaltion lainsäädännön nojalla toimittama alkuperäinen hakemus eikä se, että kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset suorittavat määräajoin etuuden, joka toisen jäsenvaltion on normaalisti maksettava tämän suorittamisen ajankohtana.**

- 2) Unionin oikeus ja erityisesti tehokkuusperiaate eivät ole esteenä sellaisen kansallisen säännösten soveltamiselle, jossa lapsilisähakemuksen taannehtivalle vaikutukselle asetetaan 12 kuukauden vanhentumisaika, koska tämä määräaika ei ole sellainen, että asetuksessa N:o 883/2004 vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on asianomaisille siirtotyöläisille käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa.**

## Allekirjoitukset